

**Hefte: Norske pionerer i Kvitsjøens
Skogindustri fra 1880 til 1930**

Forfatter: Yngve Astrup

**Forlag: Norsk Skogbruksmuseum
Norsk Skogbruksmuseums skrifter Nr. 4.**

Utgitt år: 2011

**ISBN: 0809-8603
978-82-90660-30-2**

Språk: Norsk

Det er litt borgjemt fra den store offentligheten,.. dette skriftet av Yngve Astrup om de norske sagbrukspioneren i Kvitsjøen. Det var en virksomhet som har lite med skinn og lærhåndverk å gjøre. Men det kan være greit å gjøre oppmerksom på heftet – i anledning at bladet i denne utgave har med en omtale/foto fra Pomormarkedet i Vardø dette år. Vardø var hovedstad i pomorhandelen og de var faktisk * «pomor sagbruk», med norske drivere, de første sagbrukene i Arkangelsk som omhandler den «saga» heftet beretter om. Virksomheten utviklet seg i kapitalistisk retning frem til revolusjon i Russland i 1917. Heftet er sågar en oppsummering av forretningsdriften til de norske sagbrukspionerene i tiden mellom 1880-1930. Men også belyser det enkelte av aktørens livvei videre etter 1930. Men innfallsviklene, med pomorhandelen i minne, kan være flere – blandt annet har heftets forside foto av et maleri som ** en gang var i norsk eie med motiv fra Onega(**i dag i svensk eie). Det blir opplyst at kunstneren (trolig russisk !) er ukjent men maleriet i seg selv bringer en inn på temaet om kunst i pomortiden og under pomorhandelen. Det er et emne som framstår som en hvit flekk på det kussthistoriske kart. Man vet intet om hvorvidt det i pomorhavnene langs nordnorske kysten også ble importert et å annet maleri fra landet i øst?. Eller om det var besøk av en å annen kunstner derfra? Eller omvendt?. Å ha en forståelse av dette kunne være med på å kaste et nytt lys på nordnorsk kunsthistorie. Og da er man jo ikke så langt fra skinn og lærarbeider heller. Men også andre sider forblir unevnt i dette heftet, fks. om skibene i trelast frakten. Således blir et inntressant innhold i snaueste laget. Vil man likevel kjøpe et eksemplar, det er vel verd gjennomlesing, kan det gjøres fra Norsk SkogbruksMuseums bibliotek/utsalg på Elverum, nett adr. er : www.skogmus.no (kilde* Heftet, Norske pionerer, s.21 ** s. 3)